Kraftskolen > Energibruk før og nå

Menneskenes bruk av energi gjennom tidene har vært bestemt av hva vi har levd av, hvordan samfunnet har vært organisert og hvilken teknologi og hvilke ressurser man rådde over. Et stort vendepunkt i menneskets historie var å få kontroll over ilden. Ilden ga varme, stekt mat og holdt farlige dyr unna. Vannets bevegelsesenergi kunne utnyttes til transport. Med nye mekaniske energisystemer kunne slipesteinen til smeden dras rundt, melet kunne males i møllene og tømmeret sages til i sagbruket. Energien fra vannet ble helt avgjørende for oppstarten av den første industrien i Norge. Samfunnet har utviklet seg slik at vi trenger mer og mer energi. Både måten vi lever på og de avanserte datasystemene som samfunnet vårt er avhengig av, krever mye strøm.

Oppgaver før du ser filmen

Lag en liste med viktige «energioppdagelser» som du mener har påvirket menneskenes liv opp gjennom historien.

Oppgaver til filmen

1. Hvilke energikilder brukte de første menneskene?
2. Hvorfor vokste de første tettstedene fram ved elvemunninger og i daler med elver?
    1. Hva var Norges viktigste eksportvare fra 1500- tallet til 1800-tallet?
    2. Hvilken rolle spilte elvene for eksporten av denne varen?
3. Hva tror du er opphavet til bydelsnavnene «Sagene» og «Mølla» i Oslo?
4. Hvordan ble vannets bevegelsesenergi benyttet før den industrielle revolusjon?
5. Hva menes med at energi er en handelsvare?
6. Hvorfor tror du Norge er blant de land som bruker mest elektrisitet per innbygger?
7. Hvorfor er energiforbruket vårt stadig økende?
8. Hvorfor er samfunnet avhengig av elektrisitet?

Fordypningsoppgaver

1. Hva betyr det at det er knyttet konsesjon og konsesjonslover til vannkraftutbygging og oljeutvinning?

2. Hva er felles for industristeder som Notodden, Rjukan, Odda, Tyssedal, Årdal, Glomfjord og Mo i Rana?

3. Hva menes med energikrevende industri? Hvorfor er det ingen slik industri i for eksempel Tønsberg og Sandefjord?